

Přeměna společnosti s ručením omezeným na společnost akciovou.

Právní základ pro tuto přeměnu shledáváme v ustanovení §u 96 zákona o společnosti s omezeným ručením ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. z., jenž má sice toliko ustanovení o splynutí společnosti s ručením omezeným s jinou společností s r. o. nebo se společností akciovou již stávající, kteréhožto předpisu však lze obdobně použít i pro přeměnu společnosti s ručením omezeným na společnost akciovou. Dlužno podotknouti, že ve všech uvedených případech nedochází vůbec k likvidaci společnosti s ručením omezeným, a že nastává universální sukcese, kterou přecházejí veškerá aktiva a pasiva společnosti s ručením omezeným na nově zřizovanou společnost akciovou.

Na přeměně ve společnost akciovou přísluší usnésti se valné hromadě společníků u společnosti s ručením omezeným, k čemuž jest třeba jednomyslnosti, pokud ve smlouvě společenské není stanoveno nic jiného. O usnesení valné hromady dlužno sepsati listinné osvědčení, jež se připojuje vedle výpisu z obchodního rejstříku, prokazujícího existenci společnosti s r. o., k žádosti za povolení akciové společnosti, která se podává ministerstvu vnitra.

Jako zakladatel (proponent) vystupuje společnost s r. o. sama aneb ještě některé jiné subjekty (osoby fyzické nebo právnické).

Při přeměně společnosti s ručením omezeným na společnost akciovou mohou nastati dva případy.

Především jest uvéstí případ ten, kdy akciová společnost má převzítí veškeré jmění (aktiva a pasiva) společnosti s ručením omezeným, za což dostanou její společníci akcie nově zřizované akciové společnosti v poměru jejich kmenových vkladů.

V druhém případě vystupují však vedle tohoto přínosu ještě upisovatelé akcií, kteří se zavazují zaplatiti určitou částku na akciový kapitál v hotovosti.

Jako doklad o tom se připojují jejich upisovací prohlášení, obsahující jich prohlášení, jímž se zavazují pro případ, že akciová společnost bude zřízena, upsané akcie převzítí a hotově splatiti.

*

Podotýká se, že 10% tohoto hotově splaceného akciového kapitálu se použije k utvoření t. zv. vázaného rezervního fondu, jehož smí býti užito k úhradě obchodních ztrát.

O přínosu se přikládá zvláštní zpráva, obsahující seznam všech závodů, budov atd., jež jsou přejímány. Veškeré nemovitosti jest při tom doložiti příslušnými výpisy z pozemkových knih. Také existenci přejímaných patentů nebo ochranných známek, vodních práv a podobných majetkových hodnot jest náležitě prokázati.

Zpráva o přínosu musí býti dále podepsána dvěma revisory, zapsanými u obchodní a živnostenské komory, potvrzujícími její správnost a úplnost, jakož i přiměřenost náhrady za přínos poskytované.

Za účelem převzetí jmění společnosti s r. o. sestavuje se dále zvláštní přejímací bilance k určitému datu, jejíž jednotlivé položky musí vždy býti řádně a podrobně doloženy.

Příslušné údaje o přínosu obsahují také stanovy vznikající akciové společnosti, jichž návrh nutno ve trojím vyhotovení k žádosti rovněž připojiti. Ve stanovách se uvádí celá přejímací bilance, hodnota přínosu a počet akcií odevzdávaných jako úplata za přínos.

Vedle přejímací bilance jest k žádosti dále přiložiti bilanci společnosti s ručením omezeným za poslední dva obchodní roky.

Z důvodů obchodních přejímá akciová společnost zpravidla také znění firmy společnosti s ručením omezeným. K tomu účelu jest nutno připojiti písemné prohlášení, že společnost s omezeným ručením souhlasí, aby znění její firmy bylo pojato do firmy proponované akciové společnosti. Toto prohlášení může však býti pojato již do shora uvedené zprávy o přínosu. Není-li tomu tak, platí obvyklá ustanovení o firmě akciových společností, jež musí býti vzata z předmětu podnikání; jména společníků nebo jiných osob nesmí býti do firmy pojata. Do firmy akciové společnosti lze však pojati jména historická, alegorická a fantastická.

Hodlá-li pak akciová společnost použítí také cizojazyčného znění firmy, jest správnost tohoto znění posouditi osvědčením soudních tlumočníků.

Abyste bylo zamezeno utvoření společností nearijských, musí býti předložen doklad o tom, že proponenti a upisovatelé akcií jsou arije. Stačí předložiti o tom doklad ve formě místopřísežného prohlášení.

Pokud se týče orgánů nově zřizované akciové společnosti, jest se zmíniti zvláště o dozorčí radě, kterou dlužno zříditi za účelem účinnější kontroly na místo revisorů účtů, neboť jde vždy o zřízení společnosti finančně silné.

Podotýká se, že dozorčí rada má především kompetenci vytčenou v článku 225 obch. zák. (zkoumání účtů, bilance, prohlášení knih), vedle toho může však býti ve stanovách určeno, že jest třeba jejího svolení též k jednotlivým jednáním, jež pak dlužno ve stanovách přesně vyznačiti (na př. dává souhlas k zápůjčkám, prodeji nemovitosti atd.) a konečně může býti dozorčí rada pověřena tím, aby zřizovala představenstvo.

Ministerstvo vnitra zašle žádost, opatřenou všemi shora uvedenými doklady, k vyjádření jednotlivým ministerstvům a provede šetření o projektu a pokud jsou zakladateli fyzické osoby, také šetření o majetkových a osobních jich poměrech, načež rozhodne o žádosti. Nejprve se dostane zakladatelům — jde-li o kladné vyřízení vyrozumění, za jakých podmínek jest ministerstvo vnitra ochotno udělití konečné povolení ke zřízení akciové společnosti. Přistoupí-li pak zakladatelé na veškeré podmínky jim uložené, mezi něž spadá vždy závazek upravití stanovy ve formě zkoušené ministerstvem vnitra a pokud má býti vedle přínosu zapraven nějaký kapitál v hotovosti, povinnost zříditi vázaný rezervní fond ve výši 10% hotově splaceného akciového kapitálu, udílí se příslušná koncese a dochází ke konečnému schválení stanov.

Potom dochází ke konání ustavující valné hromady a k zápisu akciové společnosti do obchodního

rejstříku, čímž jest akciová společnost uvedena v činnost.

Společnost s ručením omezeným jest pak v důsledku jejího zrušení z obchodního rejstříku vymazati.

*

V prohlášení nutno dále uvést počet a druh upsaných akcií, jejich přejímací kurs, čas a obnosy stanovených splátek. Konečně dlužno v prohlášení podotknouti, že upisovatel se obeznámil s obsahem stanov zřizované společnosti.

Dr. JOSEF ČÁP, kand. notářství, Hořice.

Postižení smlouvy dílčí dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Účelem dávky z přírůstku hodnoty jest postižení vzestupu hodnoty nemovitostí působeného zejména stoupáním pozemkové renty. Momentem, k němuž se v platném právu postižení tohoto stoupaní upíná, jest realizace takto vzniklého přírůstku hodnoty určitými právními akty, jejichž předmětem jest nemovitost.

I.

Pravidla o obecní dávce z přírůstku hodnoty připojená jako III. dodatek k vládnímu nařízení ze dne 27. dubna 1922 čís. 143 Sb. ustanovují v § 1, že dávka z přírůstku hodnoty se předepisuje a vybírá při převodu nemovitosti nebo podílu na nemovitosti, neobsahují však legální definice tohoto pojmu. Pregnantní vymezení pojmu převodu nemovitosti pro obor dávky z přírůstku hodnoty jest základní podmínkou pro kvalifikaci právních aktů dávce z přírůstku hodnoty podléhajících.

1. Vzhledem k obecné klasifikaci právních aktů bude určiti, že podnětem dávkové povinnosti mohou býti tyto tři druhy právních aktů:

- a) právní jednání práva soukromého,
- b) výrok soudcovský (rozsudek, usnesení),
- c) správní akt (vyvlastňovací nález a j.),

za té další podmínky, že tento právní akt jest způsobitým titulem k derivativnímu nabytí práva vlastnického k nemovitosti (arg. slovo „převod“). Tím jest implicitně řečeno, že originární způsoby nabývací dávkové povinnosti nezakládají, tím méně ovšem pouhé nabytí držby.¹⁾

Určíme tudíž pojem převodu nemovitosti nebo podílu na nemovitosti pro obor dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí jako právní akt (právní jednání, soudcovský výrok, správní akt), tvořící titul derivativního nabytí vlastnického práva k nemovitosti nebo ideálnímu dílu nemovitosti nabyvatelem. Při tom essentielle pojmu tohoto jest změna v subjektu právním aktem způsobená; k tomuto zjištění docházíme souhlasně jak výkladem mluvnickým a systematickým (slovo „převod“ pojmově nutně předpokládá vystřídání subjektů), tak výkladem teleologickým, neboť v celém dávkovém řádě soustavně uskutečněným

¹⁾ K dovršení podmínek dávkové povinnosti musí přistoupiti ještě záplatnost právního aktu (právního jednání) — § 4 č. 1 pravidel.

účelem dávky jest postižení přírůstku hodnoty při jeho realizaci. K realizaci dochází jen tehdy, mění-li se subjekt práva vlastnického, při kteréžto změně se dosavadní vlastník nebo spoluvlastník objektu svého vlastnictví zbavuje, dosahuje při tom úplaty ve statcích jiných, od dosavadního objektu odlišných. I tento moment dlužno míti stále na zřeteli.²⁾

2. V jednotlivostech dlužno podotknouti:

a) Dávková povinnost vzniká již perfekcí (právní mocí) právního jednání (soudcovského výroku, správního aktu), a splněním dalších zákonných podmínek jeho účinnosti. Okamžik vzniku vlastnického práva u nabyvatele (nového subjektu) jest tudíž s hlediska dávkového nerozhodný; ale ovšem právní akt musí býti pojmově určen k nabytí vlastnického práva novým subjektem (titulus acquirendi dominii).

b) Změna v subjektu jest striktní podmínkou nastoupení dávkové povinnosti. Přesvědčuje o tom nejen výše uvážený význam výrazu „převod“ v § 1 al. 1 dávkových pravidel, nýbrž zejména ratio legis a systematický výklad celého § 1 l. c, zvláště však odst. 5, 6, 7 a § 6 l. c, jimiž se podrobněji zabýváme níže pod III. S názorem zde zastávaným se plně shodují enunciát i důvody nálezu nejvyššího správního soudu ze dne 24. června 1938 č. 2724/35.

c) Ke změně subjektu dochází pak:

aa) ve všech případech při smlouvě tržové, směnné, při smlouvách záplatných, jejichž kausou jest převod vlastnictví k nemovitosti vůbec, smlouvě společenské (vnesení majetku do společnosti), a vyvlastnění,

bb) při nabytí v dobrovolné dražbě, s výjimkou případu níže uvedeného (vydražitelem je dosavadní spoluvlastník).³⁾

d) O smlouvě dílčí (rozdělení spoluvlastnictví) jako o hlavním tématu bude pojednáno níže, o majetkových dispozicích v souvislosti se společností práva občanského a obchodního stane se zmínka při úvahách o smlouvě dílčí.

II.

V předchozím jsme dovodili, že změna v subjektu vlastnického práva jest základní náležitostí pojmu převodu nemovitosti nebo ideálního podílu na nemovitosti a tudíž podmínkou postižení právního aktu dávkou z přírůstku hodnoty nemovitostí.

Tuto právní zásadu zdůraznil i nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 24. června 1938 č. 2724/35 u příležitosti řešení otázky, pokud převod nemovitosti v dobrovolné soudní dražbě podléhá dávce. Pro zásadní důležitost tohoto judikátu citujeme z enunciátu:

„Vydraží-li nemovitost při dobrovolné soudní dražbě osoba, která byla až dosud její spoluvlastnicí, nejde stran podílu, který dražbou nezměnil vlastníka, o převod podle § 1 odst. 1 pravidel.“

Nález odůvodnil nejvyšší správní soud takto:

„Podle 1. odst. § 1 pravidel o vybírání dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti předepisuje a vybírá se tato dávka při převodu nemovitosti nebo podílu nemovitosti. Takovým převodem je třeba

²⁾ Arg. § 4 č. 1 pravidel, který nepodrobuje dávce právní jednání bezúplatná; ratio legis se tu plně projevuje: při právním jednání bezúplatném nedochází totiž k realizaci přírůstku hodnoty, i když se subjekt mění.

³⁾ Rozh. n. s. s. č. 2724/35.